

SUPERIORE GENERALE
DELLA CONGREGAZIONE DEI CHIERICI MARIANI
DELL'IMMACOLATA CONCEZIONE DELLA B. V. M.

VIA CORSICA, 1 – 00198 ROMA, ITALIA
Tel. (00-39) 06-853-703-1; Fax (00-39) 06-853-703-22
e-mail: generale@mariani.it www.padrimariani.org

**List okólny na okoliczność promulgacji formularza Mszy świętej
o św. Stanisławie od Jezusa i Maryi, prezbiterze i założycielu
Zgromadzenia Księży Marianów**

Prot. n. 75/2022

Wprowadzenie

Udzielona przez dobrego Boga naszej wspólnocie zakonnej łaska kanonizacji świętego Stanisława od Jezusa i Maryi Papczyńskiego, naszego Ojca i Założyciela, stworzyła możliwość ubiegania się w Stolicy Apostolskiej o własne teksty liturgiczne na przypadającą 18 maja jego uroczystość. Takie starania Przełożony Generalny wraz ze swoją Radą podjął jeszcze przed kanonizacją, której dokonał papież Franciszek dnia 5 czerwca 2016 roku, na Placu św. Piotra w Watykanie. Komisja liturgiczna naszego Zgromadzenia przygotowała odpowiednie propozycje, które z niewielkimi zmianami, dokonanymi dnia 23 maja 2016 roku podczas 108 sesji Rady Generalnej, zostały przekazane dnia 24 maja 2016 roku Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Pierwotne teksty opracowane w języku polskim przez Komisję liturgiczną, (za które serdecznie dziękuję), stały się fundamentem dalszych prac, prowadzonych bezpośrednio pod kierunkiem tejże Kongregacji; w międzyczasie dokonano także zmian w zakresie *lingua typica*: dla formularza Mszy świętej takim językiem stała się łacina. W czasie kilkuletniej pracy i wielostronnych dyskusji nad tekstami, dzięki czemu udało się doprecyzować szczegóły teologiczno-liturgiczne, opracowano taki formularz mszalny, który wyraża duchowość i charyzmat św. Stanisława od Jezusa i Maryi. Czuwała nad tym Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów nie tylko wtedy, kiedy zatwierdzała lub zmieniała przedkładane jej wyrażenia lub słowa, ale także ze swojej strony dając określone propozycje. W konsekwencji powstał tekst wielopłaszczyznowy, zawierający nie tylko klasycznie ujmowane przez nas cechy duchowości Świętego, jak szczególne podkreślenie Niepokalanego Poczęcia NMP, modlitwa za zmarłych, czy apostołów pośród ubogich i potrzebujących. W tekstach liturgicznych obecne są także odniesienia do charakterystycznych rysów jego duchowych i pastoralnych propozycji, czym jest dla przykładu idea osoby ludzkiej jako mistycznej świątyni Boga. Oczywiście, mówimy tutaj tylko o formularzu Mszy świętej, na teksty Liturgii Godzin musimy jeszcze poczekać.

Zatwierdzenie tekstów liturgicznych przebiegało etapami. Najpierw dnia 22 lipca 2020 r. Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów aprobowала formularz w języku łacińskim i włoskim, a potem, dnia 25 marca 2022 r. w językach: angielskim, francuskim, portugalskim i polskim. Teraz formularz należy przetłumaczyć na kolejne języki tych krajów, w których jesteśmy obecni. Ten obowiązek spoczywa na przełożonych lokalnych, których zobowiązuję, aby dokonali

tego jak najszybciej. Z chwilą przesłania tłumaczeń, przynajmniej dwóch lub trzech, Przełożony Generalny dokona ich prezentacji w Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów celem aprobaty.

Promulgacja formularza Mszy świętej o św. Stanisławie od Jezusa i Maryi, prezbiterze i założycielu, domaga się krótkiego komentarza i stwarza możliwość zwrócenia uwagi przynajmniej na kilka cech charakterystycznych, w jakich przedstawiony jest Święty:

I. Uwagi ogólne:

1. Formularz jest zatwierdzony na uroczystość św. Stanisława od Jezusa i Maryi, prezbitera i założyciela Zgromadzenia Księży Marianów Niepokalanego Poczęcia NMP, dla tegoż Zgromadzenia, to jest dla nas, duchowych synów Świętego, należących do założonej przez niego wspólnoty oraz powierzonych nam wiernych.
2. W konsekwencji została użyta specyficzna terminologia, właściwa dla takiego typu formularzy, czego przykładem jest zwrot „nasz ojciec św. Stanisław” (*patrem nostrum, sanctum Stanisławum*), czyli wyrażenie często używane w starszych wspólnotach zakonnych, do jakich z pewnością przynależy nasze Zgromadzenie (celebruje wszak Jubileusz 350-lecia powstania Zgromadzenia); podobnie jest z imieniem Świętego: jego pełne imię kościelne to „Stanisław od Jezusa i Maryi”.
3. Fakt zatwierdzenia formularza na przypadającą 18 maja uroczystość św. Stanisława od Jezusa i Maryi, prezbitera i założyciela, pozwala jednocześnie na używanie go również w innych dniach i szczególnych okolicznościach, w tym także w kościołach lub kaplicach nienależących do Zgromadzenia Księży Marianów, z zachowaniem ogólnych przepisów liturgicznych.
4. Formularzowi Mszy świętej towarzyszą zatwierdzone czytania. Pozwalają one dostrzec i zrozumieć osobę św. Stanisława od Jezusa i Maryi w perspektywie słowa Bożego. Dają pogłębienie teologiczno-duchowe jego życia i oświetlają inspiracje jego wyborów. Nam pomagają ujrzeć siebie samych w Bożym świetle i dają głębsze zrozumienie naszej duchowej tożsamości. Czytania są nierozdzielnie związane z formularzem i nie mogą być dowolnie zmieniane.

II. Profil św. Stanisława od Jezusa i Maryi zawarty w formularzu Mszy świętej

Lektura formularza mszalnego daje możliwość wychwycenia głównych cech duchowości, w jakich przedstawiony jest św. Stanisław od Jezusa i Maryi. Zasadniczą bowiem troską Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów było ujęcie jego sylwetki duchowej, nie zaś duchowości założonego przez niego Zgromadzenia Księży Marianów. Kanonizuje się osobę, nie zaś instytucję. Analogicznie, Kongregacja dbała o to, aby w tekstach liturgicznych nie było ukierunkowania ku tajemnicom wiary, ale ku osobie – boskiej lub ludzkiej. Nie zbawia misterium, ale Bóg, nie wstawia się za nami czyjś przykład lub nie pociąga nas czyjeś zachowanie, ale osoba; krótko mówiąc, misterium zbawienia ma zawsze charakter osobowy i osobowe odniesienia.

1. Umiłowanie Matki Bożej w misterium Jej Niepokalanego Poczęcia

Kolekta

Centralna modlitwa formularza, jaką jest kolekta, prezentuje św. Stanisława od Jezusa i Maryi jako osobę napelnioną przez Boga szczególną łaską umiłowania Matki Pana w misterium Jej Niepokalanego Poczęcia. Działanie Boga kolekta określa jako „opatrnościowe”, co jest nawiązaniem z jednej strony do osobistego doświadczenia św. Stanisława bycia prowadzonym przez Opatrzność Bożą, czemu daje wielokrotnie wyrazy w swoich pismach, z drugiej zaś możemy doszukiwać się tu jego doświadczenia wiary w odniesieniu do dogmatu Niepokalanego Poczęcia Maryi, który został ogłoszony przez Kościół niemal dwieście lat później; co więcej, za tę prawdę wiary, Ojciec Stanisław już wtedy był gotowy oddać życie poprzez tzw. ślub krwi, który złożył w akcie *Oblatio*.

Kolekta, na pierwszy rzut oka ujmuje Niepokalane Poczęcie Matki Pana w taki sposób, który w teologii nazywany jest negatywnym, tzn. skupia się na zachowaniu Maryi od wszelkiej zmały grzechu, mocą uprzedzającej łaski Boga (*quam, tua grátia praeveniente, ab omni labe praeservásti*). Takie ujęcie odpowiada klasycznej formule doktryny immaculistycznej, użytej przez Piusa IX w bulli *Ineffabilis Deus* dla ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu NMP i bez wątpienia było też bliskie Świętemu. Kolekta nie ogranicza się jednak do aspektu negatywnego, w tle bowiem zakłada świętość Maryi w całym Jej życiu. Modlitwa kończy się słowami zachęcającymi nas do życia w świętości; w domysle: motywem naszego dążenia do świętości jest świętość Maryi jako pozytywna odpowiedź na dar Jej niepokalanego, czyli świętego poczęcia. Różnicą jest początek i skala uświęcenia: w Jej przypadku jest to Jej poczęcie oraz misja bycia Matką Syna Bożego, w naszym łaska chrztu świętego wraz z zadaniem stawania się synami w Synu.

2. Wizja człowieka jako świątyni Boga

Modlitwa nad darami

Liturgia eucharystyczna, którą rozpoczyna przygotowanie darów i związana z tym modlitwa, wprowadza dwa bezpośrednie odniesienia do św. Stanisława od Jezusa i Maryi. Po pierwsze, modlitwa poprzez odniesienie do jego uczuć pobożności, wlnych mu przez Boga (*illum pietátis afféctum, quem sancto Stanisláo a Iesu et María infudisti*), przedstawia go jako wzór celebracji Eucharystii; z jego przykładu mamy nie tylko czerpać motywację odpowiednich postaw, ale przede wszystkim prosić Boga, Dawcę tego pobożnego nastawienia (*pietátis afféctum*), aby i nam go udzielił. Drugim odniesieniem do naszego świętego Ojca Założyciela w tej modlitwie jest przywołanie jego antropologicznej wizji osoby ludzkiej jako mistycznej świątyni Boga, czemu dał wyraz w traktacie teologicznoduchowym (*Templum Dei Mysticum*), skierowanym do chrześcijan wszystkich stanów życia w Kościele. Kończącą tę modlitwę prośba, abyśmy stali się żywą świątynią chwały Boga (*glóriae tuæ vivum templum inveníri valeámus*) nawiązuje do tej wizji i zachęca

do jej realizacji nie tylko podczas celebracji Eucharystii, ale także w codziennym życiu.

3. Teologicznoduchowa wizja życia św. Stanisława

Prefacja

Wszelkie dobro, jakie zaistniało w życiu św. Stanisława pochodzi od Trójjedynego Boga i ku Bogu zmierza – taka jest główna, teologiczna myśl prefacji, która ma wybitnie trynitarny charakter. Bóg Ojciec jest źródłem jego powołania do służby w Kościele, ponieważ w jego sercu rozpalił pragnienie konsekracji (*se tibi consecrandi infudisti propositum*); Duch Święty natchnął go (*Spíritu Sancto afflante*) szczególną łaską umiłowania Niepokalanej Matki Pana – to w kolekcie, i powierzenia się Jej (*Immaculatae Virgini Mariae totum se commendavit*) – to w prefacji; Chrystus jest stałym punktem odniesienia św. Stanisława, co przynosi owoc upodobnienia się do Niego (*Christo Filio tuo conformatus*) w gorliwej służbie Kościołowi, szczególnie względem ubogich i poddanych oczyszczeniu po śmierci. Znane nam z biografii św. Stanisława fakty jego życia, godne naśladowania cechy charakteru, głębokie dążenia duchowe, które go ożywiały i ogromna gorliwość o pełne zbawienie wszystkich, także tych, którzy opuścili już życie doczesne, w prefacji uzyskują teologicznoduchowe wyjaśnienie. U początku wszelkiego dobra w życiu Świętego znajduje się Bóg i św. Stanisław rozpoznał Jego miłosierdzie, dlatego w swojej otwartości i uległości Jego działaniu daje odpowiedź w wierze; odpowiedź ta jest podobna do działania Bożego, nacechowana miłosierdziem i wyniszczająca siebie. Wyrazne znaczenie na tej drodze wiary ma obecność Niepokalanie Poczętej Matki Pana, której się całkowicie zawierzył. Taki Święty jest uwielbieniem Boga, a nas zachęca, abyśmy się do niego upodabniali, żyjąc w wierze jak on i podejmując jego styl życia poświęconego Bogu.

4. Przeznaczenie człowieka do udziału w wiekuistej uczcie Boga

Modlitwa po Komunii

Aspekt eschatologiczny duchowości Ojca Stanisława, będący także naszym dziedzictwem, wybrzmiał w modlitwie po Komunii. Eucharystia przedstawiona jest tu jako zadatek życia wiecznego (*æternæ pignus salutis*) i dzięki niej już stajemy się uczestnikami uczty niebieskiej (*cælestis convivii partícipes*). Jakkolwiek w wielu formularzach modlitwa po Komunii jest ujęta w podobny sposób, to jednak w przypadku św. Stanisława takie ujęcie ma szczególne znaczenie. Najobszerniejsze dzieło, jakie pozostawił, to medytacje zatytułowane *Inspectio cordis*, które w większej części skoncentrowane są wokół Komunii św. i bazują na czytaniach biblijnych Mszy świętej danego dnia. Eucharystię przedstawia, jako ucztę – niebieskie gody, na które zaprasza sam Nieśmiertelny Oblubieniec (*te hodie immortalis Sponsus ad nuptias invitat anima mea: ad nuptias caelestes*). Św. Stanisław od Jezusa i Maryi, przeżywał Eucharystię w taki sposób, jak to wyraził w swoim życiu i pismach, i dawał świadectwo swemu doświadczeniu duchowemu. Doprowadziło go to do stania się uczestnikiem uczty niebieskiej, której już kosztował

na ziemi. Modlitwa kończąca Eucharystię zachęca i nas do naśladowania jego sposobu życia wiarą i dawania świadectwa o Bożej dobroci.

Drodzy Współbracia,

Jesteśmy wdzięczni Bogu za to, że naszemu pokoleniu pozwolił doczekać kanonizacji naszego Ojca i Założyciela, św. Stanisława od Jezusa i Maryi oraz że otrzymaliśmy teraz formularz Mszy świętej o nim. Zachęcam do częstego używania tych tekstów liturgicznych, jeśli tylko pozwolą na to ogólne przepisy liturgiczne. Zachęcam też do osobistej medytacji nad tymi tekstami liturgicznymi, w tym nad towarzyszącym im słowem Bożym. Kościół nas naucza, że „Liturgia jednak jest szczytem, do którego zmierza działalność Kościoła, i jednocześnie jest źródłem, z którego wypływa cała jego moc. [...] Liturgia bowiem jest pierwszym i niezastąpionym źródłem, z którego wierni czerpią ducha prawdziwie chrześcijańskiego” (*Konstytucja o liturgii świętej „Sacrosanctum concilium”, nr 10, 14*). Sprawowanie zatem liturgii Mszy świętej o św. Stanisławie, naszym ojcu i założycielu pozwoli nam głębiej zrozumieć jego ducha, nim się napelnić i wejść w jego charyzmat założycielski, jaki został nam już udzielony w profesji zakonnej w naszym Zgromadzeniu. Osobista medytacja nad tekstami liturgicznymi pomoże nam natomiast formować duchowość właściwą założonemu przez niego Zgromadzeniu. Dodatkowo polecam, aby, zwyczajem wielu wspólnot zakonnych, w liturgii eucharystycznej, po wspomnieniu Świętych, dodawać zawsze wyrażenie: „ze świętym ojcem naszym Stanisławem”.

Niech zatem celebacje Mszy świętej o św. Stanisławie uświęcają nas, jego przykład życia tak pięknie ukazany w tekstach liturgicznych niech nas pobudza do naśladowania jego życia, a jego wstawiennictwo niechaj nam stale wyprasza łaski w naszej drodze wiary.

Immaculata Virginis Mariae conceptio sit nobis salus et protectio!

Andrzej Pakuła MIC
Przełożony Generalny

13 kwietnia 2022 roku

W 151 rocznicę urodzin bł. Jerzego Matulewicza MIC,
biskupa i Odnowiciela naszego Zgromadzenia